

PAUL MAIER

Operatie Wederkomst

*In Israël staat een nieuwe geestelijk
leider op - hij veroorzaakt een mondiale
crisis in de christelijke kerk*

Paul Maier

Operatie Wederkomst

Uitgeverij Mozaïek, Zoetermeer

Proloog

Van de twintig opgravingen die in Israël en Jordanië plaatsvonden, was Sepphoris de plek waar je wezen moest. Door zijn ligging op een hoge heuvel in Galilea was het een paradijs voor archeologen. In het verleden hadden ze er brede, door zuilen geflankeerde straten blootgelegd met trottoirs voorzien van prachtige mozaïeken, een theater met vierduizend zitplaatsen uitgegraven in de heuvelhelling, een aquaduct, ondergrondse waterwerken, twee baden, imposante overblijfselen van openbare gebouwen die de bovenstad bekroonden. Kortom, wie op zoek was naar harde gegevens over de oudheid, kon er zijn hart ophalen.

Jenny Snow, die als hoofdvak oude geschiedenis studeerde in Wellesley, voldeed helemaal aan die omschrijving. Ze besteedde als studentenvrijwilliger haar zomer aan de opgravingen in Sepphoris – een slimme zet, vond ze zelf: niet alleen zou het goed staan op haar CV, maar nieuwe paden naar het verleden te vinden met geen ander hulpmiddel dan een simpel schepje gaf ook een bepaald soort opwinding. De andere studentenvrijwilligers waren voornamelijk mannen en sommigen van hen waren minstens evenveel geïnteresseerd in Jenny met haar stroblonde haren, knappe gezichtje, korte broek en legershirt als in de opgravingen. Ze negeerde hen koeltjes; wat haar schep of borstel onthulde, vond ze veel interessanter.

Veel grote mannen op het gebied van de archeologie hadden in Sepphoris opgravingen geleid – Ehud Netzer, Eric Meyers, Ze'ev Weiss – maar op dit moment had James F. Strange opnieuw de supervisie. Deze beroemde hoogleraar aan de universiteit van Zuid-Florida had in Sepphoris zijn sporen royaal verdiend. Jenny dacht terug aan zijn openingswoorden bij hun oriënterende bijeenkomst eerder in juni; hij had toen zijn medewerkers voorgesteld aan de tweeëntwintig net aangekomen studenten en andere vrijwilligers uit acht verschillende landen. Ze zaten in het halfronde theater van Sepphoris, – net als de toeschouwers dat tweeduizend jaar daarvoor ook hadden gedaan.

Strange, een robuuste, bebaarde man in kakipak, voor het oog zo weggelopen uit de binnenlanden van Australië, was het podium op

komen lopen. Terwijl hij zijn zwierige leren hoed – de brede rand aan een kant omhoog – goed zette, bulderde hij: ‘Hallo allemaal! Ik ben Jim Strange. Welkom bij de opwindendste opgraving in Israël!’

Jenny had die uitspraak van hem opgevat als een beminnelijk stukje opschepperij, maar dat was gauw over. Strange gaf een korte schets van de geschiedenis van Sepphoris. Zelfs in dat korte overzicht kwam haarscherp uit hoe belangrijk de plaats in het verleden was geweest. Sepphoris was tweeduizend jaar geleden door de Romeinen verwoest omdat het geweigerd had zich aan Romes census te onderwerpen; de stad was echter door Herodes Antipas, de meest succesvolle zoon van Herodes de Grote, luisterrijk herbouwd en werd de hoofdstad van Galilea. Josephus, de joodse geschiedschrijver uit de eerste eeuw, noemde de stad ‘het sieraad van heel Galilea’.

Na de verwoesting van Jeruzalem in het jaar 70 verhuisde de regeringsraad van de joden, het Sanhedrin, naar Sepphoris. Hier ook werd het oudste gedeelte van de joodse Talmoad, de Misjna, samengesteld.

‘Jullie zijn ongetwijfeld onder de indruk?’

De retorische vraag van Strange werd door sommigen met instemmend geknik en door anderen zelfs hardop met ‘ja’ beantwoord.

‘Geef dan eens antwoord op de volgende vraag: wie was twintig eeuwen geleden de beroemdste inwoner van Galilea?’

Jenny’s hand schoot omhoog. ‘Jezus van Nazaret,’ antwoordde ze.

‘Inderdaad! En waar denk je dat zijn moeder Maria vandaan kwam?’

‘Uit Sepphoris soms?’ vroeg ze zich hardop af.

‘Volgens de vroegste kerkelijke overlevering uit Sepphoris, jazer. En waar woonden Maria, Jozef en het kind Jezus? Geef eens allemaal antwoord...’

‘In Nazaret,’ klonk het van alle kanten.

‘Juist. En waar ligt Nazaret? Nog geen tien kilometer verderop!’ Hij wees naar het zuidoosten. ‘We zitten precies in het gebied waar Jezus opgroeide.’

Gene Hopkins, een wat bekakte jongen uit Princeton, die vlakbij Jenny zat en erg zijn best deed indruk op haar te maken, stak zijn hand op en vroeg: ‘Bestaat er een kans dat Jezus hier ooit geweest is?’

Strange lachte een beetje, gebruikte zijn hoed om wat vliegen weg te jagen en zei toen: ‘Niet maar “een kans”, zoals jij zegt, maar een zeer grote waarschijnlijkheid; laten we zeggen: een kans van 999 op

1000. Het kán niet anders of Hij heeft hier heel vaak rondgelopen. We weten dat Jezus in zijn jeugd bij Jozef het vak van timmerman heeft geleerd, dus als Jozef bij wijze van spreken een zaagblad brak, heeft hij waarschijnlijk Jezus eropuit gestuurd om hier in Sepphoris een nieuw exemplaar te halen. Nazaret was in die dagen maar een gehucht en dit hier was de grote stad.'

Iedereen begon druk te praten tot de volgende vraag van Strange weer voor stilte zorgde. 'Trouwens, wat spookte Jozef hier in Galilea eigenlijk precies uit? De man kwam toch naar alle waarschijnlijkheid uit Betlehem?'

Niemand antwoordde.

'Denk na, luitjes! Ik heb jullie het antwoord tien minuten geleden al verteld.'

Jenny stak bedeesd haar hand op en zei: 'U zei toch dat Sepphoris door Herodes Antipas werd herbouwd? Misschien... was Jozef hier ook... om daarbij te helpen?'

'Bravo, jongedame! De spijker op zijn kop! Jozef heet in de evangeliën een *tektoon*, wat niet zozeer de aanduiding is van een timmerman maar van iedereen in het bouwvak, dus bijvoorbeeld ook een metselaar of steenhouwer. Antipas had maar een jaar of twaalf nodig voor de herbouw van de stad; dus moet hij wel gebruik hebben gemaakt van al het vakmanschap dat in het land te vinden was.'

'Jawel, maar Jozef en zijn gezin woonden in Nazaret en niet hier,' wierp Hopkins, de jongen uit Princeton, tegen.

'Natuurlijk,' gaf Strange hem met een vaderlijke glimlach gelijk. 'Jozef bracht zijn gezin kennelijk onder in een voorstadje als Nazaret en legde die korte afstand iedere dag af om hier te kunnen werken. Waarschijnlijk nam hij Jezus mee toen die wat groter werd.'

Vanuit de onderste rijen van het theater steeg opnieuw luidruchtig gepraat op. Strange trakteerde zijn medewerkers op nog meer intrigerende mogelijkheden die schuil konden gaan onder de bovenlaag van hun werkterrein. Ter afsluiting zei hij: 'Dus, lui: wanneer ik suggereer dat de marmeren banken waarop jullie nu zitten, misschien wel eens uit de levende steen konden zijn uitgehouwen door Jozef, of zelfs door Jezus, moeten jullie me niet meteen een fantast noemen. Dit is de opgraving die een beter zicht kan geven op de zogenaamde "stille jaren" in het leven van Jezus, de tijdspanne waarin Hij is opgegroeid. Op zijn minst zullen we een beter beeld krijgen van zijn leefomgeving.'

Tot zover onze eerste verkenning. We gaan het nu verder hebben over de archeologische aanpak. Morgen gaan we een kijkje nemen op de plek waar de opgraving zich in deze periode op concentreert;

dat zijn, denken we tenminste, een aantal winkels aan de zuidkant van de synagoge.'

Jenny paste zich snel aan het leven op de opgraving aan: de Spartaanse omstandigheden in het kampement waarin ze verbleven, met drie of vier personen per kamer; de vroege start van het graven voordat de hitte van de dag kwam; het wassen van gevonden vaatwerk 's middags; het aanhoren van colleges 's avonds.

Langzaam maar zeker dook een stukje van de handelswijk ten zuiden van de synagoge van Sepphoris weer op in de mediterrane zonneschijn, dankzij de behoedzame hantering van pikhouweel, spade, schopje en borstel. Kruiwagens vol weggegraven grond werden afgevoerd, minutieus doorzocht op gebruiksvoorwerpen en dan gestort.

Vlak voordat ze op een ochtend het werk zouden onderbreken voor een pauze, liep Jenny even wat verder door om te kijken naar de al blootgelegde vloer van de synagoge langs de noordkant van hun sector. Een prachtige menora, de zevenarmige kandelaar die vaak diende als symbool voor het jodendom, vormde het middelpunt van de mozaïekvloer. Nadat ze er een poosje met bewondering naar had gekeken, liep ze terug naar de anderen. Op dat moment viel haar iets op: een plekje in de grond rondom het synagogenplaveisel dat wat lager lag. Het had de vorige nacht geregend en het water dat aanhoudend van een zuil erboven was gedrupt, had kennelijk een gaatje midden in de schuin oplopende rand gemaakt. Een straal zonlicht viel op het gaatje en toen Jenny zich eroverheen boog, zag ze een glimp van wat op een stukje mozaïek leek onder in de opening. Ze ging vlug haar schepje halen, knielde neer en begon de laag grond eromheen voorzichtig te verwijderen.

'En wat, mag ik vragen, ben jij daar aan het doen, Jenny?' James F. Strange torende dreigend boven haar uit. Een diepe frons gaf zijn anders zo aardige gezicht een totaal andere uitdrukking. 'Wat hebben we ook al weer gezegd over de gedeelten van het terrein die niet op onze agenda staan? Daar zouden we van afblijven!'

'Het spijt me vreselijk, professor Strange,' antwoordde Jenny. Ze kreeg een rood hoofd en tranen vulden haar blauwe ogen. 'Volgens mij zit hieronder een stukje mozaïek en daar wilde ik even naar kijken. Ik... ik was de regels vergeten.'

'Waar? Laat me eens zien.'

Ze wees het hem aan en met een door emotie gesmoorde stem zei ze er vlug bij: 'Ik kan de grond makkelijk allemaal weer terugdoen. Dan hoeft niemand het te weten te komen. Het spijt me vreselijk... echt waar.'

Strange negeerde haar. Hij had Jenny's schopje gepakt en lag op zijn knieën; een bijna twintig centimeter modderige korst grond had hij weggeschraapt, een duidelijke schending van zijn eigen regels.

'Haal eens even een emmer, Jenny,' zei hij, op de toon die een oom zou aanslaan tegen zijn lievelingsnichtje.

Terwijl hij de ene schep weggegraven vuil na de andere in de emmer gooide, begonnen Stranges ogen steeds meer te glanzen. Nu vroeg hij om een brede borstel. Jenny liep naar de plek waar ze haar eigen spulletjes had en kwam ermee terug. Strange borstelde voorzichtig het vuil van het oppervlak van Jenny's vondst, wat het dan ook mocht zijn. Langzaam verscheen er een brede glimlach op zijn gezicht. 'Kom eens kijken, Jenny,' zei hij.

Wat ze te zien kreeg, was een vlak stuk met een diameter van ongeveer 45 centimeter.

'Zie je wel, het ís een mozaïek!' riep ze. 'En er staat ook iets op, een tekst of zo, hè?'

'Dat is zo, ja. Zou je even naar onze caravan willen lopen om een ketel water voor me te halen? Heel graag alsjeblieft.'

Blij dat ze niet van de opgraving werd weggestuurd, kwam Jenny met de ketel water terug. Strange stortte prompt de inhoud ervan uit over het mozaïek. Als bij toverslag kreeg het kleur, tekening en duidelijkheid.

Allebei staarden ze verbaasd naar hun vondst, eventjes sprakeeloos. Tenslotte zei Strange: 'Die inscriptie is, volgens mij, in het Hebreeuws... In het Hebreeuws, Jenny! We hebben hier in Sepphoris al wel wat dingen gevonden die in het Aramees en het Grieks geschreven waren, maar nog nooit Hebreeuws.'

'Wat staat er?'

Strange bestudeerde de tekst een tijdje en schudde toen zijn hoofd. 'Er ontbreken wat steentjes, dus het is moeilijk er iets van te maken. En helemaal zeker ben ik er niet van dat het Hebreeuws is. Maar als het wel zo is, dan moet het een oude vorm ervan zijn, want de lettervorm is archaisch.'

Hij pakte de 35-mm Nikoncamera die om zijn hals hing en gebruikte een heel rolletje om de inscriptie vanuit alle mogelijke hoeken en met allerlei verschillende diafragma's te fotograferen. Toen grijsde hij Jenny toe en zei: 'Jij en ik moeten nu een besluit nemen: of we roepen het hele team hiernaartoe om te laten zien wat je ontdekt hebt, of we bedekken dit weer om het te beschermen en proberen eerst de inscriptie te ontcijferen.'

Jenny dacht even na en schudde toen haar hoofd. 'Het is úw opgraving, professor Strange,' zei ze. 'Dus moet ú de beslissing nemen.'

Strange knikte: 'Nou, laten we dan maar eens kijken wat voor argumenten we hebben voor die twee opties. Moreel gezien voel ik me verplicht ons hele team te laten zien wat je gevonden hebt. De inscriptie heeft misschien weinig te betekenen, maar kan ook belangrijk zijn. In het eerste geval horen we de anderen er eigenlijk niet buiten te houden. Maar in het andere geval zou het kunnen uitlekken en dan zou de hele omgeving hier door nieuwsgierige lieden worden kapotgetrapt. We hebben gewoon te weinig in handen om een keus te kunnen maken.'

'Volgens mij moeten we doen wat voor het kunstwerk het veiligst en het best is, professor.'

Deze toonde een stralende glimlach en zei: 'Ik hoopte al dat je dat zeggen zou! Kun jij ons geheim bewaren, Jenny?'

'Natuurlijk,' zei ze met dezelfde glimlach.

'Prima. Dan is dit mijn plan: ik heb een vriend bij de Harvard University, die Hebreeuwse en Aramese inscripties kan lezen alsof hij die talen al op de kleuterschool heeft geleerd. Hij is ook een ervaren archeoloog en aan het eind van de zomer komt hij hier naar toe om aan de Hebreeuwse Universiteit te doceren. Hij heet doctor Jonathan Weber en ik wil hem ons mozaïek laten zien... *in situ*... en vragen ons te helpen met de vertaling van de inscriptie.'

'O... Ik denk dat ik wel eens van hem gehoord heb. Is dat niet de man die een paar jaar geleden dat afschuwelijke mysterie met een geraamte heeft opgelost?'

'Die is het,' beaamde Strange. 'Help me nu even al deze modder weer op zijn plaats te brengen, Jenny.'

'Dus u bent niet boos meer op me, professor Strange?'

Als antwoord gaf hij haar een spontane omarming.

Was het Confucius die gezegd heeft: 'Een reis van duizend mijlen begint met een enkele stap'? De machtige Mississippi begint met een paar druppels water in het noorden van Minnesota. Het verhaal van de Dode-Ze-rollen, een ontdekking van waarlijk 'bijbelse proporties', begon toen een bedoeïenerjongen op zoek naar een verdwaalde geit een stuk steen gooide in een spelonk in Qumran.

Jenny Snow zou weldra één van de mensen zijn van wie kleine daden opzienbarende gevolgen zouden hebben. Haar schepje haalde veel meer los dan een aantal centimeters aardkorst. Het zorgde voor een complete aardverschuiving, want het mozaïek dat zij blootlegde, zou al snel een cruciale schakel blijken in een keten van gebeurtenissen die de wereld in zijn greep zou houden.

EEN

Een paar weken daarvoor genoot Jonathan Weber van zijn ochtend-rit langs de Charles River op weg naar zijn werkkamer in Harvard, Massachusetts. Het was een zoele dag in mei, 'May Day' – maar allesbehalve een noodsituatie, bedacht hij in een van zijn minder geslaagde pogingen tot humor. Hij bestuurde een blauwe BMW Z4 cabriolet; de wagen was de enige grote luxe die hij zichzelf had gepermitteerd toen zijn boek *Jezus van Nazaret* een internationale bestseller bleek. Maar kon een man die de gerenommeerde 'Reginald R. Dillon-leerstoel voor de Studie van het Nabije Oosten' bezette wel zo dik doen met een chique wagen? Paste dit stuk speelgoed niet meer bij een in de watten gelegd studentje? informeerde zijn lutherse geweten.

Ja hoor, daar heb je het weer, overpeinsde hij, dat markante schuldgevoel dat zo kenmerkend is voor lutheranen. Niemand wist goddelijke genade en vergeving beter naar waarde te schatten dan een lutheraan, maar dat werd pas iets van een hogere orde als er een fatsoenlijke portie schuldgevoel aan voorafging. Als een dweperige studente opmerkte dat de blauwe kleur van zijn BMW precies dezelfde was als die van zijn ogen en dat hij oogde als een oudere versie van Robert Redford, vroeg Jonathan Weber zich meteen bezorgd af of hij soms ongewild met haar had zitten flirten. Toch had hij uiteindelijk zijn knagende geweten leren tegenspreken en was hij meer gaan genieten van de dingen in het leven die dat verdienden.

De rit naar Harvard vanaf zijn huis in de voorstad Weston had hem die morgen exact een half uur gekost – precies volgens planning. Na de Charles River te zijn overgestoken reed hij via de J.F. Kennedy Street in noordelijke richting, behoedzaam manoeuvrerend door het altijd drukke verkeer dat vanaf Harvard Square naar alle kanten uitwaaierde. Zijn BMW was extra veilig vanwege de superieure Duitse techniek en zijn eigen zorgvuldige rijstijl. Niet het geringste krasje had de glanzende lak ontsierd sinds de wagen

was afgeleverd. In de Mount Auburn Street piekerde hij er bijvoorbeeld niet over om nog net even het rode verkeerslicht vóór te zijn; hij wenste geen enkel risico te nemen en remde. En dat had hem bijna de kop gekost.

Remmen piepten en een dreunende klap van achteren drukte Jon in zijn crèmekleurige leren stoel en smakte hem vervolgens naar voren. Gelukkig droeg hij zijn veiligheidsgordel; hij was dus alleen verbijsterd en niet gewond. Datzelfde kon van zijn wagen niet gezegd worden. De achterkant had een heel ander model gekregen dan de ingenieurs in München hadden bedoeld.

Zijn auto uitspringend zag Jon een slungelige jongen met een rode kop tevoorschijn komen uit de grijze PT Cruiser die hem had aangereden. Een vertwijfelde blik vol bekommernis verwrong het gezicht van de jonge kerel – en, natuurlijk, ook zijn gril was ontzet. Voor er een woord gewisseld was, liep Jon naar de achterkant van de Chrysler om het kenteken te noteren. Toen pas viel zijn oog op een grote witte sticker met rode letters die achter op de auto, vlak boven de plastic bumper, was geplakt: *WAARSCHUWING: WANNEER DE OPNAME PLAATSVINDT, BLIJFT DEZE AUTO ZONDER CHAUFFEUR STAAN!*

‘Zo,’ snauwde Jon tegen de chauffeur, ‘blijkbaar zit je wagen zonder chauffeur: ben je net opgenomen? En als dat zo is, wat voor de donder doe je dan weer hier op aarde?’

‘Het... het spijt me verschrikkelijk dat dit gebeurd is,’ bracht de jongeman met moeite uit. ‘Ik zat naar de rivier daar te kijken – het is zo’n mooie dag – en ik kon gewoon niet meer op tijd stoppen.’

Na de gebruikelijke verzekeringsgegevens te hebben uitgewisseld probeerde Jon met wat aardige woorden de onthutste jongeman, kennelijk een jongerejaars, wat te kalmeren. Eigenlijk had hij hem willen vragen wat iemand bezielde om zo’n lelijke nep-oldtimer aan te schaffen, maar hij zag daar toch maar vanaf. ‘Die sticker op je bumper,’ zei hij. ‘Geloof je dat soort dingen echt, dat je als chauffeur zo uit je stoel wordt opgenomen?’

‘Dat geloof ik zeker!’ Het gezicht van de jongen klaarde op. ‘Ik heb alle boeken van de *Left-Behind*serie gelezen, en ik denk dat – ’

‘Maar dat zijn romans!’

‘Jawel, maar ze berusten op feiten, op wat christenen geloven dat er vast en zeker gaat gebeuren in deze eindtijd.’

‘Behalve deze christen dan!’ protesteerde Jon. ‘Hier heb je mijn kaartje. Kom eens een keer bij me langs; dan kunnen we er over praten.’

‘Graag,’ reageerde de jongeman terwijl hij ten langen leste een schaapachtige grijns produceerde. ‘En nog eens: ik vind het heel erg vervelend allemaal!’

Tegen de tijd dat hij zijn werkkamer bereikte, vlak bij Harvards onsterfelijke Yard, was Jon nog steeds nijdig; niet zozeer vanwege zijn beschadigde BMW maar veel meer om de manier waarop de eindtijdgekte zelfs het denken van jongerejaarsstudenten beheerste, of op zijn minst van dat ene studentje achter het stuur. Volgens zijn agenda had hij later deze morgen een interview met een journalist van *Newsweek* en daarbij wilde hij tot elke prijs koel, onpartijdig en verdraagzaam overkomen. Hij vroeg zich af of hij dat echt op kon brengen.

Om precies half elf werd er op de deur van zijn kamer geklopt. Daar stond de lange gestalte van Kenneth L. Woodward, de door-gewinterde redacteur godsdienst van *Newsweek*; hij was naar Cambridge gekomen om Jon te interviewen voor een omslagartikel over de eindtijdgekte die het land in zijn greep had. De twee kenden elkaar goed van eerdere interviews.

‘Je kent het klappen van de zweep, Jon,’ zei Woodward terwijl hij zijn koffertje openmaakte; hij haalde een cassette recorder tevoorschijn en zette die neer op een tafeltje tussen hun stoelen. ‘Ik zal je mijn tekst laten lezen voor we die publiceren. We doen dat eigenlijk bijna nooit, maar voor kieskeurige professoren maak ik een uitzondering!’

Jon grinnikte. ‘Zorg jij nou maar dat je van mijn opmerkingen fatsoenlijk Engels maakt, Ken!’

‘Altijd een hele klus in jouw geval!’

‘Dat zal wel! Maar waarom moet je mij hebben? Wat voor bijdrage kan ik aan jullie nummer leveren, denk je?’

‘Nou, dat lijkt me nogal duidelijk. Was jij niet de Man Die Het Christendom Redde door dat “geraamte-drama van Rama” op te lossen, een paar jaar geleden? De hele christelijke wereld is je sindsdien dankbaar, dus jouw bijdrage aan ons nummer zal absoluut gewicht in de schaal leggen.’

Jon stak protesterend zijn handen omhoog. ‘Ik wist niet dat jij overdrijven kon, Ken. Waarom zou je daar nu mee beginnen? Oké, laten we maar eens zien wat je tot dusver hebt.’

Woodward schraapte zijn keel en begon. ‘Nou, je kunt wel zo’n beetje raden waar het in ons eindtijdsnummer om begonnen is. Ik weet zeker dat je de feiten kent: er zijn miljoenen exemplaren verkocht van de boeken uit de *Left-Behind* serie en het eindtijdfanatisme loopt de spuigaten uit.’

Woodward wachtte even om zijn woorden te laten bezinken en vervolgde: ‘Sinds Hal Lindsey’s *The Late Great Planet Earth* is er niet meer zo’n stampij geweest. Dat boek was, zoals je je zult herinneren, internationaal de bestseller-met-stip in de jaren zeventig – na de bijbel zelf.

Wat we van je willen horen, Jon, is een kritische beschouwing van die hele eindtijdgedachte – wat er wel én wat er niet van klopt. De schrijvers van *Left Behind* hebben hun reeks niet alleen maar gebaseerd op hun eigen doorwrochte boeken over profetie, maar ook op wat Hal Lindsey, John Walvoord en andere “profetie-specialisten” hebben geschreven.’

‘Prima, ik ga ertegenaan,’ zei Jon. ‘Maar je moet wat ik zeg wel een beetje temperen. Je weet dat ik een overactieve tong heb in een oereigenwijze mond.’

‘Maak je daar geen zorgen over. We zullen er onze juristen naar laten kijken.’

Vervolgens gaf Jon een zo eerlijk mogelijk overzicht van de gangbare beweringen van de profetiefanaten. Hun eindtijdscenario begon ermee, dat de ware gelovigen in een Opname lichamenlijk naar de hemel zouden worden weggevoerd, waarbij hun niet-christelijke familieleden en vrienden achtergelaten werden; die kregen zo een tweede kans om echt te gaan geloven. Er kwamen dan zeven jaren van Verdrukking; in die periode zouden de nieuwe gelovigen en ongelovigen gelijkelijk verschrikkelijke dingen overkomen; vele daarvan zouden worden veroorzaakt door een Antichrist, een persoon aan het hoofd van een wereldwijde regering met één munteenheid; hij zou de baas spelen over onderdanen die gemerkt zouden zijn met ‘het teken’. (Andere ‘profetiedeskundigen’ betoogden dat de Opname zou plaatsvinden midden in de zeven jaar durende Verdrukking of aan het eind van die periode.) Daarna zou een laatste, gruwelijke strijd bij Armageddon volgen en dan pas zou Jezus terugkeren in zijn Tweede Komst, het begin van zijn Duizendjarig Rijk aan het eind waarvan het Laatste Oordeel zou plaatsvinden. Het hele scenario zou bevolkt zijn met geheimzinnige getuigen, beesten, demonen en apocalyptische gestalten zoals die vermeld worden in de bijbelboeken Ezechiël, Daniël en Openbaring.

‘Christenen zijn het met elkaar eens over die Tweede Komst,’ vertelde Jon, ‘maar verschillen van mening over de andere beweringen. Die zijn in feite gebaseerd op een al te letterlijke interpretatie van gegevens die in de bijbel duidelijk als symbolisch zijn bedoeld en veel van die gegevens zijn ook nog eens verkeerd vertaald, verkeerd begrepen of op grond van vooringenomenheid verkeerd toegepast

van de eerste tot in de twintigste eeuw. Als je een ogenblikje hebt, Ken... Misschien heb je hier iets aan.'

Jon liep naar zijn bureau, haalde uit de middelste lade een grote plastic kaart en overhandigde die aan Woodward. 'Zonder een duidelijk schema kun je die profetiebeweringen echt niet meer uit elkaar houden.'

'De variant bovenaan,' ging Jon verder, 'is op dit moment het meest in zwang; de meeste "profetiedeskundigen" stellen dat de gebeurtenissen in die volgorde gaan plaatsvinden. Hoe verder we in het schema naar beneden gaan, hoe bijbelser naar mijn besef de opvattingen worden. We komen als laatste uit bij het a-millennialisme of non-millennialisme. Dat is aantoonbaar vanouds de opvatting van de kerk geweest, het geloof dat de "duizend jaar" een louter symbolische aanduiding is voor het tijdperk waarin het christendom zich heeft kunnen ontwikkelen. Waarom zou je dat letterlijk nemen? Duizend jaar is, afgezet tegen de eeuwigheid, niet meer dan een druppel in een emmer!'

'Kun je aan deze visies getallen koppelen, Jon?' vroeg Woodward. 'Hoeveel christenen geloven welk scenario?'

Jon dacht even na; toen schudde hij zijn hoofd en zei: 'Exacte cijfers kan ik je niet geven, maar verreweg de meeste christenen geloven in de sobere versie daar onderaan: het a-millennialisme.'

'Echt waar?' Woodward's gezicht toonde verbazing.

'Het rooms-katholicisme wil met millenniumtheorieën niets te maken hebben en dat zijn om te beginnen al een miljard mensen, de helft van de christenheid. De oosters-orthodoxen al evenmin, nog eens 350 miljoen mensen. Idem de lutheranen. Idem episcopalen, gereformeerden en presbyterianen. Idem –'

'Oké, begrepen. Tussen twee haakjes: is het echt waar dat sommige van die profetiedeskundigen in latere drukken van hun boeken eerdere voorspellingen hebben veranderd toen die niet bleken uit te komen?'

Jon knikte.

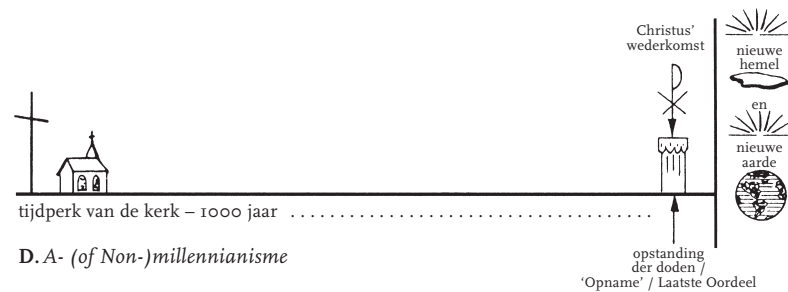
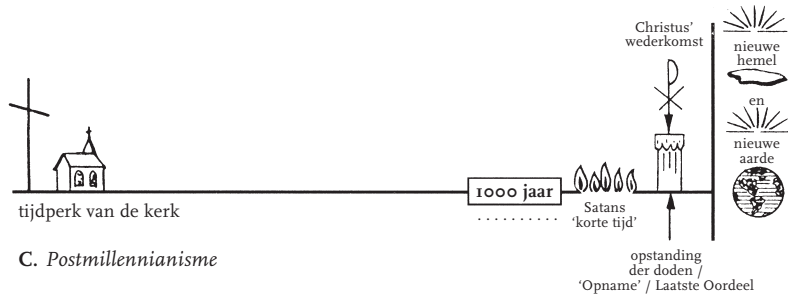
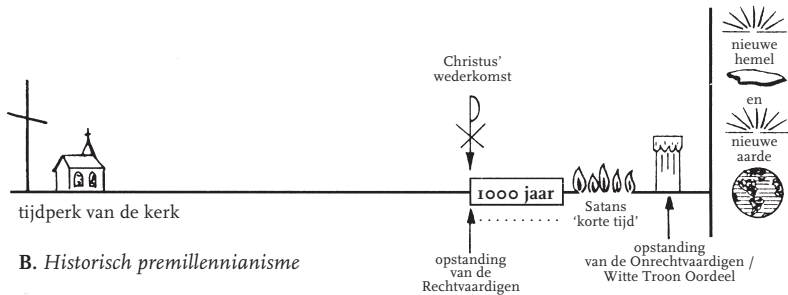
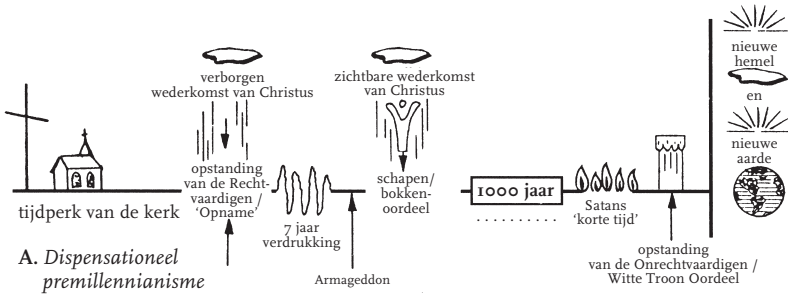
Woodward keek een tijdje nadenkend voor zich uit en zei toen: 'Nou, wat voor kruid is er tegen gewassen? Waarom schrijf je geen boek waarin je dit soort inferieure praktijken aan de kaak stelt?'

'Is al gebeurd. Er zijn een heleboel uitstekende boeken te koop die de meest bizarre ideeën ontcrachten op grond van correct bijbelse bewijsgronden en deugdelijk wetenschappelijk werk.'

'Bijvoorbeeld?'

'Anthony Hoekema's *The Bible and the Future*, Gary DeMars *End Times Fiction* en Jerry Newcombes *Coming Again – But When?* om

Opvattingen over de Duizend Jaar (Millennium) en de Wederkomst

mee te beginnen. En de profetiegekte komt er natuurlijk ook in mijn boek over Jezus niet al te best af.'

'Heeft het christendom altijd deze alternatieve visies op de eindtijd gekend?'

'O nee, zeker niet! Dave MacPhersons *The Rapture Plot* laat zien hoe de "bedelingen"-theologie van de Opname nog maar net komt kijken als je het hebt over de hele kerkgeschiedenis.'

'Nog maar net?' drong Ken aan. 'Sinds wanneer dan?'

'Een klein Schots meisje met de naam Margaret MacDonald beweerde in 1830 een openbaring te hebben gekregen. Een rondreizende evangelist die J.N. Darby heette, maakte er zijn eigen verhaal van en bracht dat in de negentiende-eeuwse Amerikaanse kerk met succes aan de man – tot onze blijvende schade, althans volgens mij. Een Amerikaanse prediker, Cyrus Scofield, verzorgde een bijbeluitgave die Darby's ideeën versterkte – en veel bijbelgetrouwe christenen moeten nog altijd loskomen van deze eschatologisch doodlopende weg. Zij gaan er kennelijk van uit dat de kerk het de eerste achttien eeuwen van haar bestaan helemaal mis heeft gehad!'

De twee mannen grinnikten. Toen verscheen er langzaam een geniepige grijns op Kens gezicht. 'En hoe zit dat met onze zuidelijke evangelist, Mel Merton, de man met de grote aanhang? Je hebt hem niet genoemd.'

'Melvin Morris Merton!' kreunde Jon. 'Driemaal M voor de Meester! De man die mij in Jeruzalem tijdens de Rama-crisis de antichrist genoemd heeft! Merton Ministries heeft van de eindtijd zijn eigen handelsmerk gemaakt: tv-zenders, radio, boeken, kranten, geluidsbanden.'

'In zijn laatste boek beweert hij dat jij de Tweede Komst van Christus loochent.'

'Dat is niet zo, alleen maar Mertons tijdsbepaling ervan. Wanneer je hun scenario's in twijfel trekt, is dat de standaardreactie van het profetenvolk. De meesten van hen beginnen met de angstaanjagende dingen die Jezus voorspeld heeft toen Hij vanaf de Olijfberg naar Jeruzalem keek, en beweren vervolgens dat die weldra zullen plaatsvinden, waarschijnlijk in onze tijd. Fout! Zij hebben al plaatsgevonden toen de Romeinen Jeruzalem veroverden. "Dit geslacht zal niet voorbijgaan tot al deze dingen vervuld zijn," sprak Jezus omstreeks het jaar 33. Jeruzalem werd zevenendertig jaar later, in het jaar 70, inderdaad verwoest. Volmaakte vervulling van zijn profetie! Maar de profetenmeute brengt het meeste hiervan over van de eerste naar de eenentwintigste eeuw! Alle profetische passages

in de bijbel moet je uitleggen binnen hun historische context, en ze niet projecteren op tweeduizend jaar later.'

'Oké; als de kwade dingen die Jezus profeteerde, plaatsvonden toen Jeruzalem verwoest werd, hoe zit het dan met de goede dingen die Hij zijn gelovigen voorspelde – redding, een nieuwe hemel en een nieuwe aarde?' vroeg Woodward door.

'Dat alles, de Opname inclusief, is onderdeel van de algehele opstanding van de doden aan het eind van de tijd, als Jezus terugkomt. De kerk heeft het altijd juist geformuleerd in het Credo: "Ik geloof in de opstanding van het vlees en een eeuwig leven. Amen!" Dat is het: zuiver, indrukwekkend en sober... We hebben helemaal geen behoefte aan extra gedoe, afkomstig uit de oververhitte verbeelding van mensen uit de laatste twee eeuwen.'

'Hoe kijk je aan tegen Mertons voorspelling dat de Opname over drie jaar zal plaatsvinden, op Nieuwjaarsdag, en dat Jezus precies zeven jaar daarna zal terugkomen?'

'Commentaar overbodig. Er waren valse profeten in bijbelse tijden en we hebben ze vandaag de dag ook. Iemand heeft eens 1338 voorspellingen geteld die in de loop van de kerkgeschiedenis over Jezus' "onmiddellijke terugkeer" zijn gedaan, en kennelijk waren ze allemaal fout. Bedenk dat het Jezus zelf was die zei: "Van die dag en van dat uur weet niemand: niet de Zoon – en niet moderne onheilsprofeten – maar alleen de Vader."'

'Eén van deze formuleringen kan ik me niet uit de evangeliën herinneren,' zei Woodward met een knipoog. 'Zou "valse profeet" dus een goede benaming zijn voor Merton?'

'Natuurlijk! Maar als je mij citeert, is het beter als je dat omschrijft als mijn méning, niet als mijn feitelijke conclusie. Anders zou Merton me wel eens voor de rechter kunnen slepen. Hij heeft me een keer de "apostel van de arrogantie" genoemd – en wie weet heeft hij daar nog gelijk in ook!'

Woodward grinnikte en zei: 'Nou, Jon, ik heb hier genoeg stof aan. Nog wat op de valreep aan toe te voegen?'

'Alleen nog dit: gewoonlijk ben ik erg verdraagzaam als het gaat om verschillende bijbelinterpretaties onder echte deskundigen, maar niet in het geval van een nepprofeet als Merton. Mensen zoals hij doen het christendom kwaad, in verschillende opzichten. In de eerste plaats raken mensen zo geobsedeerd door apocalyptische voorspellingen dat ze in paniek raken en zich op het einde voorbereiden terwijl er geen einde komt. Weet je nog van die waanzin die zich voordeed tegen het eind van 1999? Zelfs een paar respectabele christelijke voormannen waarschuwden de gelovigen voor de "grote

Y2K-dreiging”, en gaven het advies overlevingsvoorraden in te slaan. En in het geval van het Ruby-Ridgedrama in Montana werd bij de huiszoeking door de FBI een heleboel alarmerende profetische literatuur aangetroffen in het huis van Vicki en Randy Weaver – ’

‘Wat een verklaring zou kunnen zijn voor hun sombere uiterlijk,’ was Woodward’s commentaar, terwijl hij iets neerkrabbelde.

‘Goed, dat is één stel. Maar wat denk je dan van hele bewegingen, zoals de “Israel First Millennialisten” die volstrekt pro-Israël en anti-Arabisch zijn, ook al zijn de meeste christenen in het Heilige Land Arabieren? Zij willen dat er in Jeruzalem een nieuwe joodse tempel wordt gebouwd zodat de Antichrist daarin zijn intrek kan nemen. Dat zou dan in hun opvatting de laatste dagen teweegbrengen en Jezus’ triomfantelijke wederkomst. Alsof Jezus óns nodig heeft om Hem een handje te helpen!’

‘Glashelder. Nog meer redenen?’

‘In de tweede plaats: wat gebeurt er als mensen die in die profetieën geloven, zien dat ze niet uitkomen? Sommigen raken gedesillusioneerd en zeggen het geloof vaarwel, om de verkeerde redenen. In de derde plaats wordt de kern, het hart van het christendom – het evangelie van Jezus Christus – vervangen door amateuristische toekomstvoorspellingen. En tenslotte zijn de meeste van deze verknipte profetieën een belediging voor iemands intelligentie. Welk weldenkend mens kan geloven in een god die met leedvermaak vliegtuigen ziet neerstorten omdat hij de christelijke piloten uit hun cockpits heeft “opgenomen”? Of een stuiver geven voor een scenario waarin Rusland Israël aanvalt, maar de bommen ontploffen zonder schade aan te richten? Of geloven dat het hoofdkwartier van de Verenigde Naties zal worden overgebracht van New York naar Babylon, die archeologische ruïne in Irak? Of aannemen dat miljoenen mensen door demonische – ’

‘Oké, oké!’ Woodward stak zijn handen omhoog. ‘Ik heb die rommel niet geschreven!’

‘Sorry, Ken! Ik liet me even gaan.’ Jon grinnikte. ‘Ik hoef niet voor eigen parochie te preken.’

Woodward glimlachte, legde zijn schrijfblok neer en zei: ‘Tussen twee haakjes: kun je misschien ook nog iets positiefs bedenken over dat profetenvolk? Alleen maar om een beetje evenwicht te krijgen?’

‘Zeker wel,’ knikte Jon bevestigend. ‘Ik geloof dat het, ondanks alles, allemaal echte christenen zijn. En mensen als Lindsey, LaHaye en Jenkins hebben overduidelijk bewezen dat christelijke schrijvers niet langer opgesloten zitten in een of ander bijbelgetrouw getto,

zoals dat eerder het geval was. Hun boeken zijn op de eerste plaats van niet-christelijke bestsellerlijsten terechtgekomen!

‘Maar al te waar. Nou, dat lijkt me een goede uitsmijter, Jon.’

‘Accoord. O, en trouwens, deze keer hoeft je me de kopij niet eerst toe te sturen.’

‘Wat een blijk van vertrouwen! Bedankt. En ook voor het interview natuurlijk.’

Drie weken later verscheen het *Newsweek*-nummer. ‘Nabij het Einde?’ stond in vette letters over de frontpagina van het blad gedrukt, met kunstzinnige tekeningen van beesten, monsters, de antichrist, uitbarstende vulkanen, vallende sterren, demonen in soorten en maten en gelovigen in de verdrukking. Woodward had zich uitstekend van zijn journalistieke taak gekwetend, vond Jon, door autoriteiten voor en tegen de actuele profetische uitspraken te citeren. Het streelde zijn persoonlijke ijdelheid wel een beetje dat zijn eigen commentaar de hoofdmoot van het artikel vormde. Woodward had zijn kritiek heel precies weergegeven, zij het zonder de onderonsjes over Melvin Morris Merton.

In de loop van de paar dagen erna stroomden bij Jon de telefoontjes, voicemails, e-mails, faxen en brieven binnen, waarvan er negen tegen één positief stonden tegenover zijn opvattingen. Een van de eerste reacties was een belletje van zijn vader, Erhard Weber, predikant van de Lutherse Sint Janskerk in Hannibal, Missouri. Erhard, een magere, witharige patriarch, spotte met elke gedachte aan emeritaat. Gelukkig was zijn gemeente het ermee eens dat de onvermoeibare geestelijke aan het werk zou blijven ondanks zijn zeventig jaar; men weigerde zelfs zijn aanbod met emeritaat te gaan in overweging te nemen. Hoe trots hij ook was op de prestaties van zijn zoon, toch stond de oude Weber altijd klaar om kritiek te leveren op wat hij verkeerd vond in Jons theologie of werk.

‘Bedankt, Jon, voor de manier waarop je de profetenclub hebt aangepakt!’ zei hij via de telefoon. ‘Ik heb mijn buik echt vol van ze!’

‘Worden jullie daar de eindtijdgekte zat, pa?’

‘Nou en of! Sinds elf september en terroristische aanslagen elders in de wereld is de Verdrukking-Opnamekoorts alleen maar opgelopen, zelfs bij sommige gemeenteleden van ons die beter moesten weten. Afgelopen zondag preekte ik over de “Laatste-Dagenwaanzin”, en zelfs die doorgewinterde lutheraan Irma Fishman probeerde er na de dienst met me over in discussie te gaan. Ze volgt een interkerkelijke bijbelstudiegroep voor vrouwen en een paar ultra’s daar hebben de anderen geïnfecteerd.’

Te midden van het koor van toejuichingen kreeg Jon ook een paar dissonante geluiden te horen. Mensen die het niet met hem eens waren, begonnen hun schrijven vaak met een hartelijk ‘Geacht Satansgebroed,’ ‘Aan de heiligschennende Spotter in zijn Stad van Ongeloof’, en andere charmante zinsneden. Een flinke meerderheid van gewone christenen woonde daar gelukkig niet, dacht Jon – en dat was troost genoeg voor iemand die niet speciaal naar troost op zoek was.

Waar hij wél naar uitkeek, was een berichtje van Shannon Jennings wier slaaf hij was vanaf het ogenblik dat ze zijn leven binnenstapte bij een archeologische opgraving in Israël, een paar jaar geleden. Ze was een briljante opgraver, een fantastische vriendin, een hartstochtelijk minnares – in één woord: zijn echte maatje in hart en ziel.

Shannon was terug naar Israël om een bijlage te schrijven bij het eindrapport van een opgraving op een locatie ten noorden van Jeruzalem, met de naam Rama. Zij en haar vader hadden die geleid, dezelfde opgraving waarbij een tweeduizend jaar oud skelet aan het licht was gebracht en Jon en Shannon in een uiterst hachelijk avontuur waren gestort. Jon had haar gezegd dat ze moest proberen een nummer van de overzeese editie van *Newsweek* te pakken te krijgen zodra dat in de kiosk lag. Eindelijk zat er bij zijn e-mail een berichtje waaruit bleek dat zij het niet vergeten was.

Waarom hebben ze jÓuw foto niet op de cover gezet, Jon, in plaats van al die enge beesten?! Wat maakt een demon meer of minder nou uit?! Ik ben blij dat je die ‘profeten’ hun plaats hebt geweest, hoewel ik vind dat je te aardig bent geweest voor ze. Ik zou ze bijvoorbeeld prietpraatprofeten of kakelende orakelaars hebben genoemd. Of nog beter: sippe koffiedikkijkers. Ik weet haast wel zeker dat ze met tranen in de ogen hun respectievelijke banksaldo’s zien teruglopen. Ik kan trouwens niet snappen dat iemand met een IQ van boven de 65 überhaupt hun rommel slikt.

Het was triest, dacht Jon, dat Shannon zo terughoudend was in het uiten van haar mening. Als dat meisje nou eens eerlijk zou zeggen hoe ze er over dacht!

Een paar weken later dook er aan de deur van Jons werkkamer een plompe, somber ogende, dikbuikige persoon op. Met een geforceerde glimlach vroeg hij of hij doctor Jonathan Weber voor zich had.

‘Ik beken: ik ben Weber,’ antwoordde Jon.

De man duwde hem twee documenten in handen en zei: ‘Hierbij heb ik u doen toekomen deze dagvaarding van het First Judicial Department van de staat New York, alsmede de onderliggende aanklacht. Goedendag, meneer!’ De deurwaarder draaide zich schielijk om en vertrok.

Jon maakte de stukken open: Melvin Morris Merton klaagde hem en *Newsweek* aan voor smaad, laster en aantasting van zijn goede naam voor een somma van 38 miljoen dollar.

De Amerikaanse bijbelwetenschapper Jonathan Weber, op werkbezoek in Israël, is getuige van het optreden van een nieuwe geestelijk leider. De dertigjarige jood Joshua Ben-Yosef uit Nazareth heeft twaalf trouwe volgelingen om zich heen en spreekt met veel overtuigingskracht een groeiend aantal enthousiaste toehoorders toe. Wanneer blijkt dat hij ook in staat is wonderen te verrichten, komen de media uit de hele wereld erop af. Wie is die man? Wat wil hij?

Met lede ogen ziet Weber dat zijn vrouw zich aansluit bij de vele volgelingen van Joshua. Ondanks de ongelooflijke dingen die hij meemaakt, blijft Weber aanvankelijk zijn scepsis houden. Maar hoe meer hij het fenomeen Joshua bestudeert, hoe meer twijfels worden weggenomen door wat hij ziet en hoort.

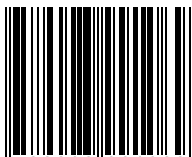
Dan, op het toppunt van zijn roem, wil Joshua een ontmoeting met de grootste religieuze leiders ter wereld – en Jonathan moet het organiseren. De plaats van ontmoeting is de Sint Pieter in Rome.

Een thriller die de lezer meesleept naar een bizarre climax. Bovendien confronteert Maier iedere lezer met de vraag: wat zou ik geloven?

Paul Maier werd in Nederland vooral bekend met zijn eerste thriller *Het Ramadocument* en zijn historische romans *De brand van Rome* en *Pontius Pilatus*. In de thrillergids van het NEDERLANDS DAGBLAD behaalde *Het Ramadocument* vijf sterren.

NUR 332

ISBN 90-239-9106-0

9 789023 991069